

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: S. I., nar.,
státní příslušnost, ev. č.,
bytem
zastoupena advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem
sídlem náměstí 28. října 1898/9, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky,**
sídlem poštovní schránka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2017, č. j. OAM-647/ZA-ZA11-K10-2016,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 15. 6. 2017, č. j. OAM-647/ZA-ZA11-K10-2016, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč, a to k rukám jejího advokáta Mgr. Vratislava Taubera do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Ve včas podané žalobě žalobkyně prostřednictvím svého zástupce uvedla, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a věc rovněž nesprávně právně posoudil. Primární snahou žalovaného totiž bylo za každou cenu podsunout žalobkyni důvod její žádosti spočívající ryze v legalizaci jejího pobytu na území ČR. To však nebylo skutečným důvodem žádosti žalobkyně.
3. V případě žalobkyně byly splněny důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Vážnou újmu v případě hrozícího vycestování spatřuje žalobkyně v porušení mezinárodních závazků ČR, obsažených zejména v Úmluvě o lidských právech. Především jde o porušení práva na rodinný a soukromý život a práva na ochranu zdraví.
4. Ačkoliv žalovaný vzal v potaz zdravotní stav žalobkyně, zatížil jeho hodnocení neobjektivností, neboť tento neposuzoval v kontextu zdravotního stavu jejího syna, o kterého celodenně pečuje, přičemž tuto péči již není žalobkyně schopna ze zdravotních důvodů realizovat sama bez cizí pomoci v domovské zemi. Žalovaný hodnotil zdravotní stav žalobkyně, avšak vůbec se nezabýval skutečným zdravotním stavem syna žalobkyně, jeho projevy a důsledky nejen pro žalobkyni, ale i pro ostatní pečující osoby. V podstatě součástí žalobkyně je i její mentálně postižený syn. Syn trpí těžkou mentální retardací, která je doprovázena epilepsií. Z důvodu eliminace nebezpečí, je třeba, aby byl syn neustále pod dohledem, v prostředí, které důvěrně zná a v místě dostupné lékařské péče. Žalovaný sám poukázal na to, že na Ukrajině není zdravotní péče taková, jako je v ČR. Osobní zkušenost žalobkyně, kdy rychlá záchranná služba dorazila na pomoc synovi za hodinu, dokresluje, jaký je skutečně rozdíl mezi zdravotní péčí na Ukrajině a v ČR. Přitom činnost zejména této zdravotní složky je pro život a zdraví žalobkyně, zejména pak pro jejího syna, nejdůležitější.
5. Žalobkyně upřesnila, že dostupnost příjezdu záchranné služby v místě pobytu na Ukrajině je zcela nedostatečná, přitom nejde o minuty, ale desítky minut až hodinu. Současně uvedla, že je pro ni nepředstavitelné, aby byla sama schopna poskytnout nezbytnou první pomoc synovi (vytažení zapadlého jazyka při epileptickém záchvatu). Ani její zdravotní stav není uspokojivý a pro poskytnutí akutní pomoci nemá objektivní schopnosti. Objektivní okolnosti neumožňují, aby žalobkyně žila sama se svým synem na Ukrajině.
6. Žalobkyně žije v ČR společně se svým postiženým synem, dcerou, jejími dětmi a jejím manželem, přitom toto rodinné společenství zaručuje nemocnému synovi důstojný lidský život a zachování stávajícího stavu. Jeho stav je sice nezvratný, ale může se při vytržení z tohoto prostředí ještě zhoršit, a to dokonce v bezprostřední ohrožení života. Vedle toho

synovi vážně hrozí umístění do ústavu zdravotní péče, což jsou zařízení, která na Ukrajině zdaleka nemají potřebnou úroveň pro důstojný lidský život.

7. Žalovaný zcela účelově hodnotil žalobkyní uváděné důvody její žádosti a vyhýbal se skutečně prezentovaným okolnostem tak, aby mohl na „svůj“ skutkový stav a právní hodnocení žádosti použít odpovídající judikaturu. Neustálé konstatování o tom, jak je možné získat pobytové oprávnění v ČR podle zákona o pobytu cizinců, již se stává dle žalobkyně pouhou frází. Jen získání termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění u zastupitelského úřadu na Ukrajině je téměř nemožné. Vzhledem ke změně výkladu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, kdy ministerstvo přestalo uznávat vztah babička-vnuk jako vztah obdobný rodinnému, nelze řešit situaci žalobkyně cestou zákona o pobytu cizinců.
8. Důvody, které vedly žalobkyni k příjezdu do ČR za svojí dcerou, a pro které žádala o mezinárodní ochranu, byly ty, že hledala pomoc, protože ztrácela objektivně schopnost zajistit základní životní potřeby svému nemocnému synovi. Jelikož nezískala oprávnění k pobytu na území ČR, využila možnosti požádat o mezinárodní ochranu formou ochrany doplňkové.
9. Odkaz na rozsudky NSS sp. zn. 2 Azs 423/2004 a 2 Azs 137/2005 byl naprosto nepřipadný. Důvody vážné újmy vznikly až v okamžiku udělení výjezdního příkazu a neudělení pobytového oprávnění žalobkyni. Podmínky v domovském státě nejsou pro realizaci života žalobkyně dostatečné. Žalobkyně nemá na Ukrajině nikoho, kdo by jí byl schopen poskytnout potřebnou pomoc a sama to již nezvládá. Její sestra musí pečovat o jejich společnou matku a jiné příbuzné na Ukrajině nemají.
10. Přes neustálé podsouvání důvodu podání žádosti žalobkyní (legalizace pobytu na území ČR), jsou faktické důvody žádosti žalobkyně zcela žalovaným opomíjeny, zdravotní stav bagatelizován a posuzován jen ve vztahu k žalobkyni, nikoliv ve spojení s jejím synem, a možnosti života v zemi původu jsou přeceňovány. Tím je zcela potlačen výrazný humanitární aspekt žádosti. Žalovaný dokonce uváděl možnost pomoci příbuzných a jiných osob, aniž by tyto označil, a to v situaci, kdy žalobkyně výslovně možnost pomoci příbuzných vyloučila. Žalobkyně zcela jasně popsala zdravotní stav syna. Tento stav je velmi vážný a již na první pohled vypovídá o tom, že její syn nutně potřebuje nepřetržitou péči jiné osoby tak, aby jeho život měl potřebnou lidskou důstojnost a aby se jeho zdravotní problémy neprohlubovaly. Žalobkyně však s ohledem na svůj věk a zdravotní potíže již není schopna tuto péči zcela zajistit. Pro život a zdraví syna žalobkyně je třeba zachovat rodinné společenství s dcerou žalobkyně, jejím manželem a dětmi, v němž jsou tyto potřeby zachovány. Bude-li žalobkyně nucena vycestovat do země původu, kdy bude muset vycestovat současně i její syn, budou porušena její základní lidská práva, zejména právo na rodinný a soukromý život. Tím jí vznikne vážná újma ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu.
11. Žalobkyně současně nesouhlasila s tím, jak žalovaný posoudil možnost udělit jí humanitární azyl ve smyslu § 14 zákona o azylu. Žalovaný zcela opomíjí, že situaci je třeba vnímat v kontextu zdravotního stavu jejího syna. Sama žalobkyně jistě důvody pro udělení humanitárního azylu nespĺňuje, ale skutečnost závislosti jejího syna na její osobě za situace,

kdy syn je těžce mentálně postižen, trpící epilepsií, staví důvody pro udělení mezinárodní ochrany do jiného světla. O těžkém zdravotním postižení syna není třeba pochybovat, přitom není zřejmé, proč žalovaný toto zdravotní postižení nehodnotí jako způsobilé pro udělení humanitárního azylu. Nelze se spokojit s bagatelizováním jeho stavu s tím, že podle žalovaného „nedosahuje vysokého standardu velice výjimečných okolností a závažných humanitárních důvodů vyplývajících z judikatury Evropského soudu pro lidská práva“. Příkladem žalovaný uváděl pouze tzv. finální stádium nevyléčitelné nemoci. Takové hodnocení je zcela nepřezkoumatelné a nedostatečné. Jednak lékařská péče, včetně možnosti příjezdu zdravotní služby první pomoci, je v zemi původu s ohledem na zdravotní stav žalobkyně a především jejího syna nedostatečný a způsobuje permanentní ohrožení života. Vzhledem k výše uvedenému nelze mít za řádně odůvodněné hodnocení humanitárních důvodů pro neudělení mezinárodní ochrany ze strany žalovaného. Rozhodnutí musí být odůvodněno tak, aby přesvědčilo účastníka řízení o jeho správnosti. Napadené rozhodnutí však tyto vlastnosti nemá.

12. S ohledem na výše uvedené žalobkyně soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

13. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný zopakoval dosavadní výsledky správního řízení. V případě rozhodných okolností, pro které byla žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta, odkázal na odůvodnění obsažené v napadeném rozhodnutí a rovněž na obsah správního spisu. Jelikož žalovaný setrval na svých závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí, soudu navrhl, aby podanou žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Zdejší soud přezkoumal za podmínek uvedených v § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez nařízení jednání (účastníci řízení nevyjádřili s takovým postupem nesouhlas a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné), v rozsahu uplatněných žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení předcházející jeho vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.
15. Krajský soud ověřil ze správního spisu skutková zjištění provedená v této věci žalovaným. Zjistil, že žalobkyně podala dne 25. 7. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Žalovanému poskytla dne 29. 7. 2016 údaje k podané žádosti a rovněž s ní byl proveden pohovor. Sdělila, že je státní příslušnicí Ukrajiny, je vdovou a má dvě děti narozené na Ukrajině, syna V. I., nar., a dceru N. D., nar. Žalobkyně je křesťanského vyznání, hovoří česky, ukrajinsky a rusky. Posledním bydlištěm žalobkyně na Ukrajině bylo město Novovolinsk. Do ČR přijela se synem automobilem přes území Polska, a to v únoru 2014. O udělení mezinárodní ochrany nikdy dříve nežádala, rovněž v jiných státech EU nepobývala a ani nedisponovala jiným vízem či povolením k pobytu v jiných státech. Syn žalobkyně má diagnostikovanou dětskou cerebrální paralýzu, episyndrom, imbecilitu a mentální retardaci. Každý den užívá léky a má potíže s průduškami. Nemůže

bez matky coby jeho opatrovnice fungovat, sám se nenají, neobleče, nemluví a nerozumí. Totožnost žalobkyně byla prokázána cestovním dokladem č. x platným do ...

16. Dne 29. 7. 2016 byl proveden s žalobkyní pohovor v českém jazyce za přítomnosti právního zástupce Mgr. Vratislava Taubera. Žalobkyně sdělila, že její syn není schopen odpovídat na otázky a kvůli své diagnóze se o sebe nepostará. Na Ukrajině nikoho nemají, kdo by jim mohl pomáhat. Matka žalobkyně má nyní přes x let a je nemocná. Sestra žalobkyně má x let, trpí zdravotními problémy se srdcem a stará se o matku žalobkyně. Na Ukrajině tak není žádná možnost, aby se o syna žalobkyně někdo staral a žalobkyni pomáhal. Syn žalobkyně vyžaduje stálý dohled a nikdy nebyl v ústavní péči nebo v jiném zařízení. Žalobkyně by ho tam nedala. Proto s ním přijela za dcerou do ČR, která jim pomáhá. Museli přicestovat automobilem, neboť syn nezvládá jízdu autobusem. Pravidelně užívá mnoho léků, sám si je však nevezme. Syn nemůže nikdy zůstat sám. Od narození žil s žalobkyní (svojí matkou). Je zcela vyloučeno, aby se vrátili na Ukrajinu, neboť tam jim nemá kdo pomoci a jejich rodina se nachází na území ČR. Rodina dcery v ČR pomáhá žalobkyni s péčí o žalobce. Syn bere invalidní a sirotčí důchod, avšak tyto příjmy nepokryjí životní náklady, neboť vše si kupují sami. Dcera žalobkyně kupuje léky. Lékařská péče na Ukrajině je sice zdarma (návštěva lékaře), avšak léky si žalobkyně se synem platí. Nemají však na to dostatek peněz. Syn má potíže s léky, při změně léků se mu zhoršil zdravotní stav. Užívá německé léky, avšak ty nejsou vždy dostupné. Přestože zdravotní péče na Ukrajině existuje, žalobkyně musí vše hradit, sanitka na žádost nepřijede, dopravu si musí sami zajistit a zaplatit, přitom syn žalobkyně nesnese autobusy. Dcera jim musí finančně pomáhat a dávat peníze, aby pokryli životní náklady. Žalobkyně zdůraznila, že se synem nemohou cestovat a potřebují zůstat se svojí rodinou v ČR, protože na Ukrajině nikoho nemají. Na území ČR má žalobkyně nyní dceru i syna, nikoho jiného nemá a nikdo jiný jim nemůže pomoci.
17. Žalobkyně ve správním řízení ještě sdělila, že syn nemůže komunikovat, v době pohovoru ho hlídá vnučka, protože nemůže být sám a žalobkyně hovořila i za něj. Syn navštěvuje praktického lékaře pro dospělé MUDr. J. M. v B., který k nim přijede, pokud potřebují. Syn užívá pravidelně léky a má epileptické záchvaty. Každý měsíc podstupuje kontrolu a žádá o předpis na léky kvůli epilepsii. Na začátku jezdili k lékaři, avšak lékař jim řekl, že mu mají kdykoliv zavolat, pokud budou potřebovat, třeba i o víkendu, a lékař je navštíví. Syn navštěvuje lékaře především kvůli epilepsii, dále má potíže s imunitou a trpí ošklivým kašlem. Jinou léčbu v ČR zatím nepodstupuje. Zdravotní stav syna se změnit nemůže, možná trochu méně kašle a nebývá tak nemocný, jako dříve. Jeho zdravotní stav je nezvratný, rehabilitace nepomůže. Nemluví, nerozumí, nenají se, neobleče se, sám nikam nechodí a ani se neumyje. Do obchodu s ním nelze chodit, vadí mu mnoho lidí. Je neschopný cokoliv sám udělat. Je mentálně postižený, nerozumí slovním pokynům, nekomunikuje, musí si případně zvyknout na cizí lidi. I po vykonání toalety je potřeba, aby ho žalobkyně umyla. Když má epileptický záchvat, ztratí vědomí, musí mu pomoci otevřít pusku, neboť má pevně sevřené čelisti, zapadá mu jazyk, dusí se, nemůže se nadechnout a žalobkyně mu musí dát injekci. Když má těžké záchvaty, žalobkyně to sama nezvládne a musí zavolat záchranku. Naposledy u žalobce byly všichni, celá rodina i záchranka, vypadalo to velmi špatně a žalobce málem zemřel. Po záchvatu vůbec nevstává, pouze leží. V roce 2015 měl syn těžký záchvat a upadl. Nereagoval a rodina volala záchranku. Zeť žalobkyně položil jejího syna na postel a dali mu injekci. Celá rodina

pomohla – zeť i dcera. Žalobkyně by to sama nezvládla. Má totiž vysoký krevní tlak, závratě, nemůže někdy vstát ani chodit, užívá léky a buší jí srdce. K doložení zdravotního stavu svého i syna žalobkyně nabídla lékařské zprávy. K dotazu správního orgánu uvedla, že netuší, jak by syn i ona zvládli návrat do vlasti, jde asi o 10 hodin jízdy automobilem a bylo by to velice těžké. Žalobkyně má problémy se zdravím, a pokud jí bude špatně, není jasné, kdo se o syna postará. Žalobkyně byla v poslední době opakovaně hospitalizována z důvodu kolapsu, diagnostikována pak byla esenciální hypertenze. K pomoci se synem uvedla, že její manžel zemřel, rovněž její otec zemřel, který jí velmi se synem pomáhal, nemá jí tak kdo na Ukrajině pomoci. Naopak v ČR má dceru a vnoučata, kteří jí pomáhají. Když se synem zůstane sama, nepostará se o něj. Potřebuje pomoc každý den a na Ukrajině není nikdo, kdo by jí pomáhal. Jelikož má žalobkyně dvě děti, dceru a syna, její rodina je na území ČR. Potřebuje podporu a pomoc své rodiny, dcery, zetě i vnoučat. V době pohovoru hlídala syna žalobkyně vnoučata, jinak by se žalobkyně nemohla dostavit k pohovoru. V případě indispozice žalobkyně by se o syna postarala dcera i zeť. Žalobkyně však rozumí synovi nejvíce, pozná blížící se záchvat. Na Ukrajině již jinou rodinu nemají. Sama žalobkyně má zdravotní problémy se srdcem a tlakem. Má x let a vážný zdravotní stav syna se projevuje i na psychickém stavu žalobkyně. Pomoc rodiny je v tuto chvíli nezbytná. Proto si přeje zůstat s rodinou v ČR.

18. Žalobkyně doložila několika potvrzeními invaliditu syna od dětství a rovněž své ustanovení jeho opatrovníci. Dále doložila soudní rozhodnutí o právní nezpůsobilosti syna a četné lékařské zprávy dokládající zdravotní stav žalobkyně i syna. Správní orgán přijal předkládané dokumenty s tím, že dokládají pravdivost tvrzení žalobkyně ohledně mentálního stavu a invaliditě jejího syna, včetně jeho právní nezpůsobilosti a ustanovení žalobkyně jeho opatrovníci. Lékařské zprávy MUDr. Š. ze dne 27. 5. 2014, MUDr. D. P. ze dne 20. 9. 2014 (oba z Fakultní nemocnice Brno) a MUDr. A. B. ze dne 19. 9. 2014 dokládají údaje sdělené žalobkyní o zdravotním stavu syna s tím, že u něj dochází k epileptickým záchvatům, a že má v posledních letech časté infekce horních cest dýchacích, které se projevují suchým dráždivým kašlem.
19. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval všemi možnými azylovými důvody a důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, přičemž dospěl k závěru, že azyl ani doplňkovou ochranu nelze v případě žalobkyně udělit dle citovaných ustanovení. S tímto se však krajský soud i s ohledem na skutková zjištění shora neztotožnil.
20. Důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla dle žalobkyně nezbytná pomoc nejbližší rodiny při péči o mentálně retardovaného syna, o něhož se na Ukrajině nikdo nepostará, neboť ten má rodinné zázemí pouze v ČR. Žalobkyně péči o syna sama nezvládá, manžel a otec již nemohou pomoci, neboť zemřeli. Problematická je rovněž dostupnost záchranné lékařské služby, nezbytných léků a žalobkyni trápí i nedostatek finančních prostředků na adekvátní péči o syna.
21. V případě žalobkyně nepřipadala v úvahu aplikace § 12, § 13 a § 14b zákona o azylu, ostatně nesplnění podmínek uvedených v těchto ustanoveních pro udělení mezinárodní ochrany žalobkyně v žalobě nijak nerozporovala. Nebylo tedy třeba, aby se krajský soud

blíže vyjadřoval k důvodům neudělení mezinárodní ochrany podle těchto citovaných ustanovení zákona o azylu.

22. Jinak tomu však je v případě závěrů napadeného rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni podle § 14 a § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. V tomto rozsahu se krajský soud neztotožnil se závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí pro neudělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) nebo doplňkové ochrany [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu] žalobkyni.
23. Jedná se o závažný a zcela ojedinělý případ, který bylo nutné důkladně individuálně posoudit. Nebylo nutné se zabývat pronásledováním žalobkyně za uplatňování politických práv nebo z důvodu rasy, pohlaví, náboženství či národnosti, neboť žádné takové okolnosti žalobkyně netvrdila. Hlavním důvodem podané žádosti žalobkyně byla potřeba pomoci při nepřetržité péči o nemocného a nesvéprávného syna od nejbližší rodiny. Z vážné situace popsané žalobkyní byla na první pohled zřejmá naléhavá potřeba pomoci od nejbližší rodiny, kterou představuje hlavně dcera žalobkyně a její manžel a potomci.
24. Podle § 14 zákona o azylu platí, že jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
25. Právní úprava humanitárního azylu je pouze národní záležitostí a dopadá pouze na mimořádné situace. Ačkoliv je možnost udělit humanitární azyl projevem správního uvážení ministerstva, neznamená to, že by se s jeho neudělením nemuselo ministerstvo vypořádat v odůvodnění rozhodnutí, přičemž rozhodování nesmí být diskriminační ani svévolné. Pojem „případ hodný zvláštního zřetele“ a jeho naplnění, musí být hodnoceno případ od případu, přičemž směřování posuzování by mělo vycházet ze samotného označení azylu jako humanitárního. Mezi nejčastější situace, kdy je azyl z humanitárních důvodů udělován, patří případy těžké nemoci nebo zvláště těžkého postižení, kdy návrat osoby do země původu by pro ni představoval závažné, život ohrožující problémy. Vzhledem k výše uvedenému bylo nezbytné posuzovaný případ žalobkyně řádně individuálně posoudit. K tomu však nedošlo.
26. Krajský soud ve shodě s žalobkyní nesouhlasí s posouzením nemožnosti udělit žalobkyni humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný sice v napadeném rozhodnutí uvedl, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně, a že přihlédl i k věku žalobkyně a jejímu zdravotnímu stavu, avšak podle krajského soudu právě k těmto důležitým okolnostem žalovaný nepřihlédl, popř. se jimi zabýval jen v obecné rovině, aniž by posoudil konkrétní tvrzené potíže. Syn žalobkyně je skutečně těžce zdravotně postižen, toto postižení je zcela evidentní a není třeba o tom jakkoliv pochybovat. Vzhledem k tomu, že je syn ze zdravotních důvodů zcela závislý na žalobkyni, je nutno obě osoby posuzovat společně. Zdravotní stav syna má negativní dopad na zdraví a psychiku žalobkyně. V této souvislosti musí krajský soud označit za nekonkrétní a i velmi necitlivý závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí o zdravotním stavu syna žalobkyně, který podle něj *„nedosahuje vysokého standardu velice výjimečných okolností a závažných humanitárních důvodů, který vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Zdravotní stav žadatele určitě nepředstavuje např. finální stadium nevyléčitelné nemoci, jak je*

v judikatuře ESLP zmiňováno.“ Vedle toho žalovaný zmínil, že syn žalobkyně v ČR nepodstupuje žádnou léčbu, nepotřebuje žádné zdravotní pomůcky a nenachází se v takovém stavu, který by vyžadoval vysoce specializovanou zdravotní péči, která by mu na Ukrajině nebyla poskytnuta. Proto mu nebrání žádné skutečnosti k využití lékařské péče v domovském státě. S výše uvedeným nedostatečným hodnocením se krajský soud neztotožnil. Hodnocení je zcela nepřezkoumatelné a nedostatečné. Existenci humanitárních důvodů nepředstavuje jen tzv. finální stadium nevyléčitelné nemoci. V případě vážného zdravotního stavu syna žalobkyně je zřejmé, že i povinnost vycestovat do země původu, může pro něj znamenat zhoršení jeho zdravotního stavu či vážné ohrožení na životě. Těmito okolnostmi se však žalovaný nezabýval.

27. Žalovaný obecně konstatoval, že na Ukrajině je zhoršená ekonomická situace, která má dopad i na zdravotní péči, kterou je v zemi nutné hradit hotově, přičemž zdravotní systém je neefektivní a ceny léků jsou vysoké. V této souvislosti ještě konstatoval, že neshledal žádné závažné důvody, proč by žalobkyně nebyla schopna uhradit náklady na zdravotní péči syna na Ukrajině (žalobkyně pobírá starobní a vdovský důchod, její syn pobírá invalidní a sirotčí důchod). Toto obecné konstatování žalovaného nijak nevyvrací tvrzení žalobkyně o problémech s hrazením léčby na Ukrajině, včetně placení léků, když pro hrazení těchto výdajů jim nepostačují jejich důchodové příjmy. S pokrytím nákladů na péči a léky musí finančně vypomáhat dcera žalobkyně. Žalovaný se nijak blíže nezabýval příjmy žalobkyně a žalobce na jedné straně a výdaji na péči a na léky na druhé straně, přesto uvedl, že *„neshledal žádné závažné důvody, proč by žalobkyně nebyla schopna případné náklady na potenciální zdravotní péči uhradit.“*
28. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na straně 10 rozebíral zdravotnictví na Ukrajině, kde podle něj dochází k aplikaci reformního programu pro zdravotnictví, přičemž obyvatelé jednotlivých oblastí mají nárok na kompletní zdravotnické služby v jakékoliv nemocnici či poliklinice, když průměrná městská klinika s více specializacemi obsluhující spádovou oblast s 25 tisíci obyvateli, mívá 6 nebo 7 úzce specializovaných lékařů, např. chirurgů, ortopedů, traumatologů, neurologů apod., zatímco větší polikliniky mohou mít také kardiology, revmatology a gastroenterology. V této souvislosti soud musí poukázat na to, že výčet možných specialistů – lékařů v nemocnicích či poliklinikách na Ukrajině příliš nesouvisí s tvrzeními žalobkyně uplatněnými v této věci ve správním řízení a současně nedokládá možnost snadného bezproblémového přesunu syna žalobkyně na Ukrajinu, kvalitu a dostupnost léků a zdravotní péče na Ukrajině především pro něj, ale i pro žalobkyni, a dále ani dostupnost pomoci při péči o syna žalobkyně. Syn žalobkyně má v ČR lékaře, který jej v případě potřeby rodiny navštíví a ošetří doma.
29. Podle argumentace žalovaného v napadeném rozhodnutí je humanitární azyl udělován pouze za výjimečných okolností a v případech, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. Z napadeného rozhodnutí však není zřejmé, proč právě v posuzované věci žalobkyně nebyly shledány tyto výjimečné okolnosti. Žalovaný neposuzoval zdravotní stav žalobkyně v kontextu se závažným zdravotním stavem jejího syna, o kterého celodenně pečuje a je rovněž jeho soudně ustanovenou opatrovnící. Přitom z mnoha výše uvedených okolností je zřejmé, že náročnou péčí o syna již nemůže žalobkyně sama zvládnout, tedy sama v domovské zemi. I přes vážný zdravotní stav syna žalobkyně, který není soběstačný, nemůže mluvit ani pobývat s cizími lidmi či měnit známé prostředí,

vyhodnotil žalovaný, že syn žalobkyně je schopen vycestování. Žalovaný také uvedl, že jeho soužití s opatrovníci je možné kdekoliv, nemusí to být pouze na území ČR. S takovými závěry se krajský soud s ohledem na shora provedená skutková zjištění nemůže ztotožnit. Považuje kombinaci soužití vážně nemocného a retardovaného žalobce s žalobkyní v důchodovém věku za výjimečné okolnosti. Žalobkyně nežádá o „*léčení v rámci zdravotního systému ČR, které by mohlo být z dlouhodobějšího hlediska určitým způsobem výhodnější*“, nýbrž si přeje být s nejbližší rodinou v ČR tak, aby jí mohla pomáhat se synem. Dcera žalobkyně je na bratra od dětství zvyklá, může matku zastoupit v době, kdy musí něco vyřídit, a také matce pomáhá finančně s pokrytím nákladů na péči o syna. Dcera žalobkyně požívá na území ČR povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny s občanem ČR.

30. Soud k tomu dodává, že vzájemná mezigenerační solidarita a pomoc v rodině patří k základním morálním principům v civilizovaných státech. Rovněž civilní kodexy počítají se vzájemnou pomocí mezi dětmi a rodiči (rodiče se starají o děti; dospělé děti pak pečují o staré rodiče a vrací jim péči z dětství). Je proto logické, že dcera žalobkyně chce pečovat o svoji matku a pomáhat jí s náročnou péčí o retardovaného bratra. Žalobkyně přirozeně očekává pomoc své dcery, protože jde o její nejbližší příbuznou. Manžel žalobkyně již zemřel, otec žalobkyně také, matka žalobkyně má přes x roků a již nelze od ní pomoc očekávat, sama má zdravotní potíže. Nelze pomýšlet ani na pomoc sestry žalobkyně, která je v důchodovém věku, má svoji rodinu a své zdravotní problémy se srdcem, navíc se stará o nemocnou matku. Na Ukrajině již není žádný bližší příbuzný. Dcera žalobkyně v ČR pomáhá se svojí rodinou zajistit nezbytnou každodenní péči o syna žalobkyně, protože žalobkyně tuto náročnou péči sama nezvládá. Žalobkyně je v důchodovém věku, má x let a dlouhodobá péče o vážně nemocného syna se nutně musí projevovat negativně na jejím zdraví i psychice. Dlouhodobá péče o mentálně retardovaného syna, zcela nesoběstačného v kombinaci s epileptickými záchvaty a jinými zdravotními potížemi, představuje náročnou životní situaci žalobkyně, která potřebuje pomoc svých nejbližších (psychickou, fyzickou i finanční). Právě v této souvislosti se nelze ztotožnit se slovy žalovaného např. na straně 8 a 15 napadeného rozhodnutí, kde uvádí, že žalobkyně pouze „obchází“ existující právní úpravu pro pobyt cizinců v ČR a vědomě „využívá“ institutu mezinárodní ochrany. Tato tvrzení žalovaného nejsou dle krajského soudu na místě, protože žalobkyně má v ČR skutečně jediného přímého rodinného příslušníka – dceru, která jí může s péčí o syna pomoci. Vzhledem k negativnímu výsledku řízení o pobytovém oprávnění dle zákona o pobytu cizinců využila žalobkyně se synem žádost o udělení mezinárodní ochrany z humanitárních a jinak lidsky pochopitelných důvodů. Soud musí přisvědčit, že žalovaný jim neustále podsouval, že jediným důvodem jejich podané žádosti je legalizace pobytu na území ČR, o němž měli žádat dle zákona o pobytu cizinců. Azyl je specifickým institutem a slouží k ochraně osob před porušováním nejzákladnějších lidských práv. Podle soudu však může dojít již samotným vycestováním žalobkyně a jejího syna do země původu k porušení jejich základních práv. Přitom pobývají u dcery žalobkyně v ČR již asi 4,5 roku (od února 2014).
31. Krajský soud má za to, že žalovaný učinil nedostatečné, nesprávné a necitlivé závěry ohledně možnosti vycestování žalobkyně a jejího syna na Ukrajinu. Aniž by žalovaný vzal v potaz skutková zjištění předmětné věci, učinil závěr, že jejich společné soužití je možné kdekoliv, kde budou mít tito povolen pobyt, přičemž to nemusí být pouze na území ČR. Žalovaný dále nepodloženě uvedl, že nic nebrání jejich zpětné integraci do vlasti a ani

možnosti adekvátním způsobem se postarat o syna žalobkyně. Zcela nepravdivě pak žalovaný sdělil, že žalobkyně má ve vlasti rodinné zázemí a zázemí známých osob. Přitom žalobkyně po celou dobu správního řízení uváděla, že na Ukrajině již nikdo z rodiny, kdo by jí mohl pomáhat, není (až na sestru a matku). Existence dalších rodinných příbuzných a známých na Ukrajině nebyla v řízení zjištěna a ani prokázána.

32. Žalobkyně se stará již x let o nemocného syna, přičemž takto dlouhá doba se nutně musí odrazit na jejím zdraví a psychické kondici. Je pochopitelné, že starost a péči o syna potřebuje sdílet se svojí nejbližší rodinou. Sama žalobkyně uvedla, že má řadu zdravotních potíží. V jejím věku x let je nezbytné také dostatečně odpočívat. Naproti tomu žalovaný k jejímu zdravotnímu stavu uvedl, že ze zdravotních zpráv (hospitalizace kvůli vysokému krevnímu tlaku, hučení v uších, nedoslýchavost, potíže se stabilitou, závratě, bolesti zad, otoky kolene, slabost dolních končetin, nevolnost aj.) nevyplývá, že by její zdravotní stav došel nějakého markantního zhoršení, které by mělo dopad na její život v rámci zajišťování péče o jejího mentálně retardovaného syna. Z pohledu krajského soudu si však lze jen stěží představit náročnější životní situaci, než je situace právě žalobkyně a jejího syna.
33. Žalovaný obstaral ve správním řízení řadu informačních zpráv o situaci na Ukrajině, avšak nezjišťoval kvalitu a dostupnost sociální péče a možnosti neustálé pomoci žalobkyni při zajišťování celodenní péče o syna. Syn žalobkyně vyžaduje nepřetržitou celodenní péči, nemůže zůstat sám a žalobkyně jej nemůže brát ani na nákupy. Není tak na Ukrajině nikdo, kdo by jí každodenně s péčí o syna pomáhal. Sestra žalobkyně se stará o jejich starou matku a vedle toho má svoji rodinu. Nemůže žalobkyni každý den vypomáhat se synem.
34. Shora provedené hodnocení svědčí o nedostatečných a nepřezkoumatelných závěrech žalovaného ohledně neudělení humanitárního azylu. Je zjevné, že sociální a lékařská péče na Ukrajině, včetně možnosti včasného příjezdu zdravotní služby první pomoci, je s ohledem na vážný zdravotní stav syna žalobkyně nedostatečná a způsobuje mu permanentní ohrožení jeho života. Žalobkyni tak vrhá do nejistoty při péči o syna. Rovněž samotné vycestování nemusí syn žalobkyně bez újmy zvládnout a i změna prostředí může následně zhoršit jeho zdravotní stav. Žalobkyni se tak i při maximálním nasazení své péče nemusí podařit napravit případné zhoršení stavu syna. Podle soudu postrádá rozhodnutí takové hodnocení důvodů žádosti žalobkyně pro přiznání humanitárního azylu, které by přesvědčilo o správnosti uvedených závěrů.
35. Druhý okruh žalobních námitek směřoval proti závěru o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Podle posledně citovaných ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Podle citovaného odst. 2 se za vážnou újmu podle zákona o azylu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení civilisty nebo jeho lidské

důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice zdůvodňoval, proč žalobkyni nemůže vzniknout vážná újma podle písm. a), b) a c), avšak žalobkyně svými tvrzeními a předestřenými důvody směřovala k udělení doplňkové ochrany podle písm. d) citovaného ustanovení. Totéž se týkalo žalobní argumentace. Proto se krajský soud zabýval především v žalobě uplatněnou argumentací, která směřovala proti závěrům o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

36. Doplňková ochrana je vedle azylu druhou formou mezinárodní ochrany. Nemá na rozdíl od azylu svůj základ přímo v mezinárodním právu, ale v právu unijním. Byla poprvé představena „první“ kvalifikační směrnicí 2004/83/ES a v českém zákoně o azylu nahradila tzv. překážky vycestování. Ač tedy mezinárodní právo doplňkovou ochranu nezná, důvody pro její udělení se částečně překrývají se zákazy obsaženými v mezinárodních smlouvách – v evropském regionu jde zejména o Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod a její článek 3 obsahující zákaz mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Tento článek získal během své aplikace Evropským soudem pro lidská práva extraterritoriální účinek a rovněž jeho dynamická interpretace a bezvýjimečný charakter jej pasují do role hlavního ochránce před refoulement, tedy vyhoštěním do země, kde by osobě hrozilo mučení a jiná podobná jednání. V tomto ohledu se jedná o širší ochranu, než jaká je poskytována kvalifikační směrnicí skrze doplňkovou ochranu. Jak je pro azyl klíčovým pojmem „pronásledování“, tak pro doplňkovou ochranu je tímto pojmem „vážná újma“, resp. skutečné nebezpečí vážné újmy. Odstavec 2 tohoto ustanovení uvádí výčet jednání, která se považují za vážnou újmu. Důvody uvedené pod písm. a) až c) vycházejí z kvalifikační směrnice, písm. d) je národní úpravou. Vzhledem k obsahu žaloby a rovněž žádosti o udělení mezinárodní ochrany je třeba se zabývat právě důvody uvedenými pod písm. d), které je často využíváno pro zajištění souladu s některými mezinárodními závazky, které nemají odraz v unijním právu, a jedná se o pozůstatek z dříve plně národní úpravy tzv. překážek vycestování. I zde platí, že pro udělení doplňkové ochrany musí existovat skutečné nebezpečí vážné újmy a zároveň nemůže být dostupná ochrana před hrozící újmou. Rodinný či soukromý život v ČR je sice chráněn čl. 8 Evropské úmluvy, avšak i zde může být udělena doplňková ochrana právě proto, pokud není dostupná ochrana poskytovaná zemí původu. Jsou-li shledány důvody pro udělení azylu, udělí se azyl přednostně, neboť doplňková ochrana se uděluje až jako druhá v pořadí (§ 28 odst. 1 zákona o azylu).
37. Žalobkyně stejně jako v případě humanitárního azylu argumentovala i v případě doplňkové ochrany podle citovaného ustanovení nedostatečně zjištěným skutkovým stavem a nesprávným právním posouzením, protože má za to, že u ní byly naplněny důvody doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Vážnou újmu v případě hrozícího vycestování (k němuž již byla nucena na základě udělení výjezdního příkazu po neúspěšné žádosti o pobytové povolení) spatřuje i v porušení mezinárodních závazků ČR, obsažených především v Úmluvě o lidských právech, konkrétně porušení práva na rodinný a soukromý život a práva na ochranu zdraví.
38. Je třeba přisvědčit žalobkyni v tom, že žalovaný v napadeném rozhodnutí sice do jisté míry vzal v potaz její zdravotní stav, avšak jeho hodnocení zatížil vadou neobjektivnosti, neboť

jej absolutně vůbec neposuzoval ve spojení se závažným zdravotním stavem jejího syna, o kterého celodenně pečuje. Ze všech shora uvedených okolností, včetně vlastního zdravotního stavu, je zřejmé, že tuto náročnou péči nemůže žalobkyně sama zvládnout. Krajský soud má za to, že místo, aby se žalovaný zabýval skutečným zdravotním stavem syna žalobkyně, jeho projevy a důsledky nejen pro žalobkyni, ale také pro osoby, které o něj musí celodenně pečovat, věnoval se víceméně povrchně hodnocením možnosti léčby epilepsie, popř. zánětu horních cest dýchacích, což jsou pouze dílčí potíže syna žalobkyně, které ovšem při kombinaci s těžkou mentální retardací (především v případě epilepsie), mohou způsobit bezprostřední ohrožení jeho života. A mohou také významně zkomplikovat samotnou péči žalobkyně o syna. Aby bylo toto nebezpečí eliminováno, musí být její syn neustále pod dohledem pečujících osob a v prostředí, které důvěrně zná a současně i v místě dostupné lékařské péče. Žalovaný se kombinací takto závažných faktorů i případným ohrožením života syna žalobkyně nezabýval, pouze poukázal na možnost léčby epilepsie v zemi původu. Přitom sice uznal, že léčba epilepsie není na Ukrajině na takové úrovni, jak je tomu v ČR. Praxe však ukazuje, že tento rozdíl může být zcela zásadní až fatální. Nelze se ani ztotožnit se zjednodušujícím závěrem žalovaného v tom, že „zdravotní stav syna žalobkyně je nezvratný a neměnný, léčba epilepsie v zemi původu dostupná, pročez z lékařských zpráv nelze dovodit potřebnou azylovou relevanci“. Obdobně nekompetentní je závěr žalovaného o dopadu této náročné péče o syna žalobkyně do života žalobkyně, když uvedl, že neshledal, že by zdravotní zprávy měly jakýkoliv význam ve vztahu k potenciální indispozici žalobkyně, která by jí bránila náležitě se postarat o jejího syna, pročez v lékařských zprávách nebyly shledány azylově relevantní skutečnosti. Jedná se o naprosto nedostatečné zhodnocení poměrně kritické rodinné situace s vážnými dopady na zdraví obou zúčastněných osob. Podle obsahu správního spisu zdravotní stav syna žalobkyně neodpovídá možnosti vycestování do vlasti, samotná dlouhá cestovní zátěž v uzavřeném prostoru a následná změna prostředí včetně okruhu pečujících osob může mít vážný dopad do jeho zdravotního stavu. Těmito okolnostmi se však žalovaný vůbec nezabýval. V kritické situaci se ocitne i žalobkyně, která bude muset sama celou cestovní zátěž a změnu prostředí se synem zvládnout. Předmětná rizika nebyla žalovaným vůbec vyhodnocena. Žalovaný také v napadeném rozhodnutí zcela mylně uvedl např. na straně 14, že žalobkyně a její syn disponují na Ukrajině rodinným zázemím, jež jim může poskytnout náležitou materiální podporu, nezbytnou péči i adekvátní přístup k případné zdravotní péči. Uvedený závěr však není pravdivý. Matka žalobkyně žijící na Ukrajině je nemocná a má přes x roků, potřebuje sama péči, těžko může pomoci žalobkyni s celodenní péčí o syna. Stejně tak ji nebude moci finančně nebo materiálně podporovat (vzhledem k nízkým důchodům na Ukrajině). Mimo sestry žalobkyně, která má svoji rodinu, své zdravotní problémy a již pečuje o matku žalobkyně, nemá žalobkyně se synem na Ukrajině jinou rodinu či někoho tak blízkého, jak je dcera žalobkyně, žijící na území ČR. Pomoc, kterou může dcera žalobkyni poskytovat, je současně pomocí vůči bratrovi.

39. Pokud se žalovaný zabýval možností léčby epilepsie v zemi původu, pak nijak nevěnoval pozornost dalšímu objasňování důvodů žádosti, kdy žalobkyně uvedla nedostatečnou dostupnost příjezdu záchranné služby v místě pobytu na Ukrajině, neboť nejde o minuty, ale o desítky minut až hodinu. Je současně zcela nepředstavitelné, aby byla sama žalobkyně schopna synovi poskytnout nezbytnou první pomoc v případě epileptického záchvatu, např. v podobě otevření sevřených úst a vytažení zapadlého jazyka. Žalobkyně má x roků,

a ani její zdravotní stav již není zcela uspokojivý. Celoživotně pečuje o syna (x let) a potřebuje k tomu nezbytně pomoc rodiny. Sama již nemá k poskytnutí této akutní pomoci objektivní schopnosti. Syn žije zhruba 5 let na území ČR společně s žalobkyní, svojí sestrou, jejími dětmi a jejím manželem a toto rodinné společenství mu zaručuje nejen důstojný lidský život, ale také zachování minimálně stávajícího stavu, který je sice nezvratný, ale může se po vytržení z tohoto prostředí ještě zhoršit, a to dokonce tak, že bude v bezprostředním ohrožení života. Hodnocení těchto závažných skutečností se žalovaný vůbec nevěnoval. Synovi žalobkyně navíc vážně hrozí jeho umístění do ústavu zdravotní péče, což jsou zařízení, která v zemi jeho původu nemají zdaleka potřebnou úroveň pro důstojný lidský život. Těmito dopady do jeho života, potažmo do života žalobkyně se žalovaný rovněž nezabýval. Místo toho povrchně a bez minimální empatie uzavřel, že „soužití žalobkyně se synem je možné kdekoliv, kde budou mít povolen pobyt, a zcela jistě tomu nemusí být pouze na území ČR“. Soudu není zřejmé ani to, z čeho žalovaný dovodil, že „žalobkyni nic nebrání v její zpětné integraci ve vlasti a v možnosti postarat se adekvátním způsobem o syna“. Je evidentní, že žalovaný vůbec nevyhodnotil všechny tvrzené okolnosti týkající se limitů života a zdraví žalobkyně i jejího syna. Z ničeho nelze dovodit ani závěr žalovaného o tom, že „výsledkem vycestování žalobkyně a syna na Ukrajinu není zpřetrhání rodinných vazeb, nýbrž jejich obnovení s tím, že dcera žalobkyně je může navštěvovat a pomáhat jim na místě“. Takový závěr žalovaného je zcela v rozporu se shora citovanými skutkovými zjištěními a fakticky vážnou situací obou osob. Nejbližší rodinu má žalobkyně a její syn na území ČR (dcera žalobkyně, sestra jejího syna). Pokud jde o opakovaně zmiňovanou sestru žalobkyně žijící na Ukrajině, pak soud znovu opakuje, jak bylo uvedeno shora, že tato je rovněž v důchodovém věku, chodí do zaměstnání, stará se o starou matku a rovněž má vlastní rodinu. Žalobkyně na toto opakovaně ve správním řízení poukazovala. Je tedy nerealné předpokládat, že by jí mohla sestra na Ukrajině pomáhat ještě s celodenní péčí o syna.

40. Krajský soud musí přisvědčit argumentaci žalobkyně v tom, že žalovaný jen účelově vyhodnocuje jí uváděné důvody žádosti a skutečně prezentovaným okolnostem se vyhýbá. Skutkový stav byl vyhodnocen tak, aby žalovaný mohl označit vyhovující judikaturu správních soudů. K tomu však krajský soud uvádí, že odkazované judikáty nejsou pro nyní posuzovanou věc přílehlavé, neboť v posuzované věci jsou skutkové okolnosti zcela individuální, vyžadující konkrétní a individuální posouzení. Důvodem příjezdu žalobkyně do ČR bylo hledání pomoci u své dcery, když objektivně ztrácela schopnost (z důvodu věku i zdravotního stavu) zajistit synovi základní životní potřeby. Jelikož nezískala pobyt na území ČR, musela využít možnosti žádosti o mezinárodní ochranu formou ochrany doplňkové. Ohrožení žalobkyně včetně syna a hrozba vzniku vážné újmy souvisí již se samotnou realizací vycestování (udělením výjezdního příkazu, resp. neudělením pobytového oprávnění). Vzhledem k vážnému postižení syna žalobkyně v kombinaci s jiným vážným onemocněním a potřebou celodenní péče nelze mít za to, že podmínky pro realizaci jeho života v domovském státě jsou dostatečné. Žalobce nemá, vyjma své matky, nikoho, kdo by mu byl schopen poskytnout potřebnou pomoc a péči, přičemž sama žalobkyně toto již nezvládá. Sestra žalobkyně musí pečovat o jejich společnou matku ve věku přes x let, a jiné příbuzné osoby žalobkyně a její syn na Ukrajině nemají.
41. Žalovaný se zaměřil pouze na argumentaci o účelovosti podané žádosti, směřující podle něj jen k legalizaci pobytu na území ČR, avšak faktické důvody žádosti žalobkyně vůbec

nehodnotil, zcela je opomenul, zdravotní stav jejího syna bagatelizoval, stejně tak zlehčoval náročnost péče žalobkyně o něj a možnosti života v zemi původu na Ukrajině přeceňoval. Dokonce hovořil o možnosti pomoci příbuzných a jiných známých osob, aniž by je jakkoliv upřesnil, a to za situace, kdy sama žalobkyně výslovně vyloučila možnost pomoci příbuzných nebo jakýchkoliv jiných osob. Žalobkyně jasně popsala zdravotní stav syna a rozsah potřebné péče o něj. Tato jí v podstatě neumožňuje se starat o sebe samu nebo zařizovat běžné věci či nakupovat. Zdravotní stav syna je velmi vážný a na první pohled vypovídá o tom, že nezbytně potřebuje nepřetržitou péči jiné osoby pro to, aby jeho život měl potřebnou lidskou důstojnost, a aby se jeho zdravotní problémy neprohlubovaly. Žalobkyně již s ohledem na svůj věk a zdravotní potíže není schopna tuto péči sama zajistit. Proto ráda přijala pomoc od své dcery a její rodiny. Jediný člověk to není schopen zvládnout. Žalobkyně má rovněž právo na důstojný život a i na pomoc od svých nejbližších příbuzných, tj. od dcery a vnoučat. Veškeré tyto pro věc důležité okolnosti žalovaný v napadeném rozhodnutí nevyhodnotil, resp. těmito okolnostmi se vůbec nezabýval.

42. Pro život a zdraví žalobkyně a především jejího syna je nutné zachovat synovi takové rodinné společenství, v němž budou tyto jeho potřeby zachovány. V současném rodinném společenství, v němž syn žije, jsou tyto jeho potřeby zachovány díky jeho sestře, jejímu manželovi a jejich dětem. Bude-li syn nucen toto rodinné společenství opustit a vycestovat do země původu, může dojít k porušení jeho práva na lidskou důstojnost, zdraví a rodinný a soukromý život, tedy nastat vážná újma ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Lze tak s ohledem na výše provedený výklad uzavřít, že žalovaný provedl hodnocení rozhodných skutečností zcela nedostatečně a nepřezkoumatelně. Žalobní námitky proto soud shledal za opodstatněné.

V. Závěr a náklady řízení

43. Z výše uvedených důvodů soud shledal napadené rozhodnutí žalovaného zčásti [ve vztahu k posouzení udělení mezinárodní ochrany podle § 14 a § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu] nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.). Proto soudu nezbylo než jej zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s.ř.s.). V novém řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
44. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Úspěšné žalobkyni vznikly náklady na právní zastoupení advokátem na základě plné moci. Ve věcech mezinárodní ochrany je žalobkyně jako cizinec osvobozena od placení soudních poplatků. Proto její náklady řízení tvořily pouze náklady na právní zastoupení v řízení před krajským soudem. Odměna advokáta žalobkyně a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s.ř.s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě šlo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby) a dva režijní paušály, tedy ve výši 2 x 3 100 Kč a 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč. K nákladům je nutno připočítat DPH ve výši 21 %, tj. 1 428 Kč, kterou je advokát povinen

odvést státu. K zaplacení přiznané náhrady nákladů žalobkyně vůči žalovanému určil soud přiměřenou lhůtu.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. září 2018

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.